

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان
نشانی: میدان فاطمی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۲۷۰ •
نمبر: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۹ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز
تلفن: ۴۴۵۲۳۲۷۵ • چاپ: مصیم • ۶۶۲۸۷۳۴۴

www.sharghdaily.ir

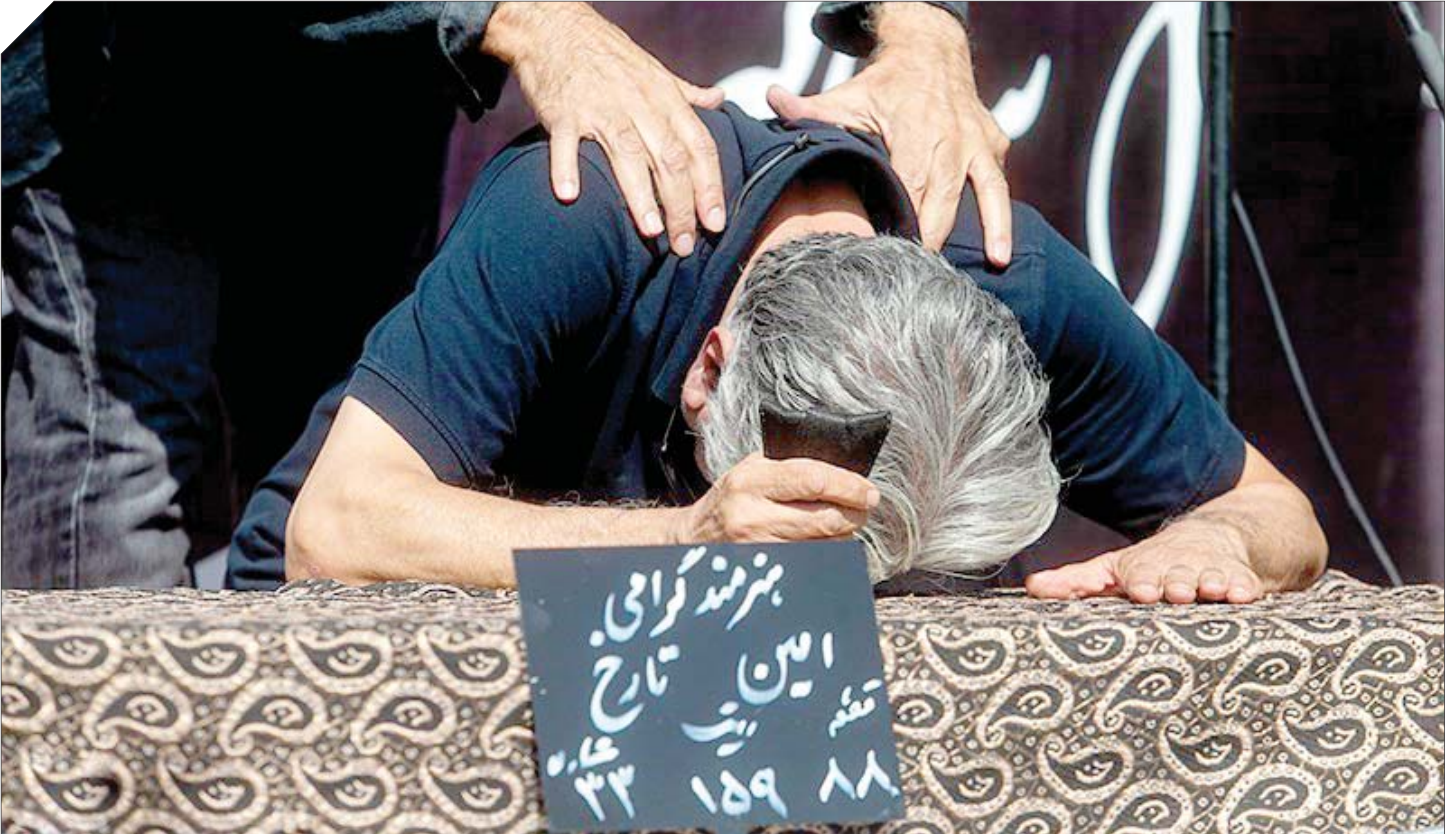
چهارشنبه ۶ مهر ۱۴۰۱ • ۱ ربیع‌الاول ۱۴۴۴ • ۲۸ سپتامبر ۲۰۲۲ • سال بیستم • شماره ۴۲۸۲ • ۱۲ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۱:۵۵ • اذان مغرب ۱۸:۱۱
اذان صبح فردا ۴:۳۴ • طلوع آفتاب ۵:۵۷

شترت

سریال خاتون - تبنا پاکروان - ۱۴۰۰

-خاتون (نگار جواهریان)؛ می‌دونی تنها چیزی که این سال‌ها منو تو این خونه نگه داشت چی بود؟ اینکه شک نداشتم عاشقمی. الان به همه اون سال‌ها شک دارم. -شیرزاد (اشکان خطیبی)؛ من عاشقم، دارم داد می‌زنم، تو نمی‌خواد داد بزنی. آروم بگو، ولی بگو، در گوشم بگو، ولی بگو عاشقمی... خاتون (نگار جواهریان)؛ همه چیزهایی که رایج به عشق می‌گی دروغه، نمی‌شه که عاشق باشی و ندونی چیکار کنی. دیگه عاشقت نیستم، زن‌ها تا لحظه آخر می‌جنگن ولی وقتی به چیزی براشون تموم بشه دیگه تموم شده.

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

محبوبیت رسانند، گفت: «وقتی فیلم‌نامه دقیق نوشته شود و بازیگر باتجربه و مناسب نقش انتخاب شود، موفقیت اثر دور از ذهن نیست. امین تارخ بازیگری بود که بیش از این آثار شکسبیر را در دانشکده و روی صحنه تجربه کرده بود و می‌دانست تأثیر صدا در بازیگری به چه معناست. بی‌جهت نیست که مدرسه

بازیگری او سرروصدا کرد و خروجی خوبی داشت. چهره‌های درخشانی هم از مدرسه بازیگری او به سینما آمدند. ترانه علیبدوستی با اولین حضورش در سینما جایزه جشنواره فجر را دریافت کرد. مقصود امین است که اکثر شاگردان او از چهره‌های برجسته سینمایی ما هستند و این نشان‌دهنده زحمتی است که امین تارخ در طول زندگی هنری‌اش کشیده. او همیشه برای کارش اهمیت ویژه‌ای می‌کردیم. در سریال «بوعلی سینا» با اینکه من مشخصات همیشه شاخص و مثال‌زدنی است.»

نجفی در بخش دیگری از صحبت‌هایش به وجود دیگری از تأثیرگذاری تارخ اشاره می‌کند و می‌گوید: «امین تارخ معلم و هنرمند فوق‌العاده و بزرگی بود. دو سال متوالی با هم کار کردیم و فقط خاطرات خوب از او به یاد دارم. تعامل خوبی با هم داشتیم و مدام گفت‌وگو می‌کردیم. در سریال «بوعلی سینا» با اینکه هم کارگردان نبودم، اما در آن سریال هم به عنوان یک شخصیت برجسته و هنرمند بزرگ درخشیدم. وقتی مدرسه بازیگری‌اش را افتتاح کرد، از من خواست که در انتخاب هنرجو با او همکاری کنم و باهم تعامل خوبی با هم داشتیم و فعالیت بزرگ فرهنگی ایجاد کرد و نتایج آن هم روشن و محسوس بود. متأسفانه جامعه هنری ما دچار ضایعه شده است و آدم‌های بزرگی را از دست دادیم. در همین دو، سه سال کرناهی هنرمندان بزرگی را از دست دادیم که فقدانشان را نمی‌توان به راحتی تحمل کرد. حتی نبود برخی از آنها را نمی‌توان جبران کرد. از جمله امین تارخ عزیز دربارش که قدر به لحاظ اخلاقی قابل اعتنا، دوست‌داشتنی و باارزش بود. از زمانی که شدید در بیمارستان بستری شده، از صمیم قلب برایش دعا می‌کردم که هرچه زودتر بهبود پیدا کند. ما متأسفانه مثل اینکه زندگی و مرگ دست ما نیست یا بخشی از آن دست ما نیست، متأسفم که جامعه هنری چنین شخصیتی را از دست داد. از صمیم قلب به خانواده امین تارخ عزیز و جامعه هنری، تئاتر و سینمای ایران تسلیت می‌گویم و امیدوارم نامش زنده باشد که به یقین با این آثار برجسته‌ای که هم در سینما هم در تئاتر از خودش به جا گذاشته است، زنده خواهد ماند. امین تارخ در طول دوران فعالیت هنری خود با کارگردان‌های بزرگی همکاری داشت. از جمله علی حاتمی که به نظر هم‌رو همکاری او با علی حاتمی، بسیار باارزش و قابل اعتناست.»

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

امین تارخ در مراسم خاکسپاری امین تارخ

هم نشسته بودیم و پنجره رو به حیاط سمت چپ امین تارخ بود. صدایی از حیاط آمد و تارخ لحظه‌ای برگشت تا ببیند چه اتفاقی افتاده؟ نگاهی به بیرون کرد و این لحظه دقیقاً جایی بود که حس کردم میمیک صورت او و نوع واکنشی که داشت درست مناسب نقش شیخ حسن جوری است.» تا پیش از دیدن امین تارخ با بازیگران زیادی او ادامه داد: «تا پیش از دیدن امین تارخ با بازیگران زیادی درباره این نقش صحبت کرده و تست گرفته بودم. اما حالت نگاه امین تارخ من را حیرت‌زده کرد. در همان جلسه‌ای که با هم داشتیم از او خواهش کردم که اجازه بدهید باقی کارها را انجام بدهیم و برای بستن قرارداد با او تماس می‌گیریم. فکر می‌کنم حتی کمی غافلگیر شده بود که چرا صحبت‌مان نیمه‌کاره ماند؟ من نیاز به صحبت طولانی‌تری با او نداشتم. همان حالت چهره به من نشان داد که از پس نقش شیخ حسن جوری برمی‌آید. اتفاقاً بعد از رفتن امین تارخ به کیوان رهگذار گفتم که تارخ را برای چه نقشی انتخاب کردم و کیوان مخالفت کرد. چراکه فکر می‌کرد برای نقش شیخ حسن جوری زیادی جوان است. با کیوان صحبت کردم که نمی‌دانم چه ذهنیتی از بازیگران این نقش‌ها دار، اما اجازه بدهد که بازیگران نقش شیوخ و روحانیون را خودم انتخاب کنم و تصمیم نهایي را بگیرم. درمورد امین تارخ تصمیم گرفتم و شک هم نداشتم که از پس نقشی که بر عهد‌اش گذاشته شده برمی‌آید. برای نقش محمد بیگ که ابتدا برای امین تارخ در نظر گرفته شده بود، با بازیگر دیگری به تفاهم رسیدم. رابطه من و امین تارخ خوب بود و خاطرم هست وقتی برای بستن قرارداد همدیگر را دیدیم، تعجب کرده بود از اینکه فرصت فکرکردن به او داده نشده و همه‌چیز زود اتفاق افتاد. خوشحالم‌که این همکاری شکل گرفت. هنوز هم گاهی وقتي به مقام روزنامه‌نگار، همه اینها به اندازه خود ارزشمند است. انتخاب بازیگران در این سریال را من و کیوان با هم انجام می‌دادیم و معتقد بودیم فقط امین تارخ باید نقش بوعلی سینا را بازی کند و او در این سریال هم درخشید.»

اما همکاری بعدی محمدعلی نجفی و امین تارخ، مدتی بعد در سریال «ابن سینا» اتفاق می‌افتد. نجفی که این بار مشاور کیوان رهگذار کارگردان و نویسنده سریال «ابن سینا» بود، درمورد این همکاری گفت: «همکاری بسیار لذیذی بود. در این سریال صالح فرقی نمی‌کند که با مترض گفت‌وگو کنیم یا مسئولان انتظامی. اما ظاهراً مقامات مسئول تعریف دیگری از این حرفه دارند. تاکید می‌کنیم وظیفه ما فراتر از رویکرد و علایق سیاسی است، همچنان که وظیفه پزشک در وهله اول درانده بیمار است. فارغ از اعتقاد و گرایش‌های او، ممانعت از انجام دقیق و جامع حرفه روزنامه‌نگاری، موجب بی‌اعتباری کل نهاد رسانه‌ای رسمی خواهد شد. پیامد رویدادهای اخیر، متأسفانه برخی از همکاران ما بازداشت یا احضار شده‌اند که دقیقاً به وظیفه حرفه‌ای خود پرداخته بودند و مستقیماً از مدیران رسانه‌ای خود مأمور به تهیه خبر و گزارش درباره فوت خانم مهسا امینی و واکنش‌های مربوط به آن شده بودند؛ یعنی کار و وظیفه حرفه‌ای خود را انجام می‌دادند. ازاین‌رو، انجمن صنفی روزنامه‌نگاران استان تهران بار دیگر خطر تضعیف نهاد رسانه را هشدار می‌دهد. بدیهی است که نمی‌توان صرفاً از توجه عمومی به رسانه‌های خارج از کشور کلاه‌بند بود و به نیاز جامعه برای داشتن نهاد رسانه‌ای مستقل بی‌توجهی کرد.دبرای روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها محدودیت‌های غیرقانونی ایجاد کرد و به احضار و بازداشت

پایان یک نوستالژی؛ مرور خاطرات امین تارخ با محمدعلی نجفی

معجزه‌ای که کنار پنجره رخ داد

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

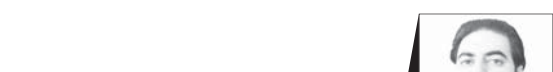
♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

حقوق خوانی

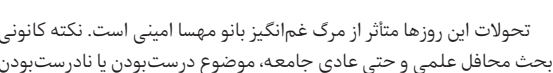
خوب اجباری یا بد اختیاری؟

نگاهی به فلسفه قانون و قانون‌گذاری

ابراهیم ایوبی

وکیل دادگستری

تحوّلات این روزها متأثر از مرگ غم‌انگیز بانو مهسا امینی است. نکته کانونی بحث محافل علمی و حتی عادی جامعه، موضوع درست‌بودن یا نادرست‌بودن جرم‌انگاری عدم رعایت حجاب شرعی است. می‌توانیم از زاویه‌های بالاتر هم به موضوع نگاه کنیم؛ محل نزاع، نسبت ارزش‌ها و رابطه هریک با دیگری است. اگر بخواهیم نظام‌های ارزشی را که دارای گزاره‌های «بایدانگار» و هنجار‌ساز هستند، تقسیم کنیم به چهار دسته «دین»، «اخلاق»، «حقوق» و «عرف» می‌رسیم. هریک از این نظام‌ها دارای ضمانت اجرایی متفاوت به این ترتیب‌اند:

ضامن دین عقوبت اخروی؛ پشتیبان اخلاق وجدان افراد و ندای درونی؛ پشتوانه حقوق؛ قانون که در مواردی کیفر پیش‌بینی کرده و در نهایت ضمانت اجرای عرف هر جامعه، افکار عمومی جامعه است. اما آیا امکان دارد برای ارزش‌های دینی ضمانت اجرای حقوقی پیش‌بینی شود؟ این موضوع در طول تاریخ بشر بی‌سابقه نبوده، بنا به روایت ویل و آریل دورانت در کتاب «تاریخ تمدن»، از سال ۴۶۶ تا ۱۴۳۱ میلادی در مقطعی از تاریخ اروپا دین مسیحیت و نظام حقوقی رم در یکدیگر ادغام شدند.

در مقدمه قانون اساسی سال ۱۳۵۸، امین‌مهم‌ترین دستاورد گفتمان انقلاب اسلامی می‌خوانیم: «...رسالت قانون اساسی این است که زمینه‌های اعتقادی نهضت را عینیت بخشد و شریاطی را به وجود آورد که در آن انسان با ارزش‌های والا و جهان‌شمول اسلامی پرورش یابد». در ادامه و در فصل اول به عنوان «اصول کلی»، ساختار کلان این نظام ترسیم شده است. در بندهای یکم تا پنجم اصل دوم قانون اساسی پس از بیان اصول پنج‌گانه دین اسلام به «کرامت و ارزش والای انسان» و آزادی توأم با مسئولیت او اشاره شده که تحقق آن را از سه طریق «اجتهاد مستمر فقها»، «استفاده از تجارب بشری» و «نفی هرگونه ستمگری و سلطه‌گری» می‌داند. اصول بعدی این فصل به اداره امور کشور به اتکای آرای عمومی (اصل ۶)؛ دعوت به خیر متقابل میان مردم و دولت (اصل ۸)؛ ممنوعیت سلب آزادی‌های مشروع به بهانه حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور (اصل ۹)؛ احترام کامل مذاهب اسلامی (اصل ۱۲)؛ به‌رسمیت‌شناختن ادیان زرتشت، یهود و مسیحیت (اصل ۱۳) و در نهایت تکلیف دولت جمهوری اسلامی ایران و مسلمانان به رعیت اخلاق حسنه و حقوق انسانی غیرمسلمانان (اصل ۱۴) می‌پردازد. اینکه جرم‌انگاری کنه و ضابطه‌مندسازی حقوقی فروع دین تا چه حد با اجتهاد پویا و تجارب بشری تناسب دارد، محل تامل است. درحال‌حاضر از ضابطه‌مندسازی قانونی فروع دین می‌توان به: رویه اکثریت محاکم کیفری در جرم‌انگاری «روزه‌خواری» با استناد به ماده ۶۳۸ قانون مجازات اسلامی، تصویب قانون «حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر» به تاریخ ۲۳ فروردین ۱۳۹۴ در مجلس شورای اسلامی (حسن روحانی، رئیس‌جمهور وقت، از امضای این قانون امتناع کرد)، بحث «جهاد» در اصل ۵۱ قانون اساسی و قوانین و مقررات نظام وظیفه و رویه دادگاه‌های انقلاب اسلامی (محاکم ویژه اصل ۴۹ قانون اساسی) در خصوص مبارغی تحت عنوان «خمس» اشاره کرد، چون روش حکم وجوب نماز (نماز‌نخواندن) ترک فعل است، در نتیجه تجلی بیرونی ندارد (عکس روزه که تجلی نقض آن افعال خوردن یا آشامیدن است)، شاید به همین دلیل تاکنون اقدامی برای جرم‌انگاری ترک نماز نشده باشد.

اندیشمندان فلسفه حقوق در اوصاف ذاتی قانون به این موارد اشاره کرده‌اند: «الزام‌آور»، «عام»، «امری»، «علنی»، «واضح»، «معطوف به آینده»، «مفید قطعیّت» و «مصوب مرجع ذی صلاح» و در ویژگی‌های عرضی قانون به «پاسخ‌گوی نیازهای جامعه»، «منعکس‌کننده نظر اکثریت»، «تامین‌کننده منفعت عموم»، «منطبق با اخلاق»، «معطوف به عدالت»، «مستمر»، «کارآمد» و «انجام‌شدنی» پرداخته‌اند. اینکه الزام‌آوربودن حجاب شرعی و جرم‌انگاری نقض آن تا چه حد با این معیارها انطباق دارد، نیازمند گفت‌وگو میان فقها، حقوق‌دانان و سایر علمای علوم اجتماعی در قالب‌هایی نظیر کرسی آزاداندیشی است. مهم‌ترین اثری که از سوی فقها در زمینه حجاب تاکنون منتشر شده، کتاب «مسئله حجاب» استاد مرتضی مطهری است.

مباحث این کتاب سخنرانی‌های پیش از انقلاب ایشان در انجمن اسلامی پزشکان بوده که بعدها به شکل کتاب تدوین شده است. از آنجایی که محور اصلی سخنان اصل موضوع حجاب است و در آن سال‌ها هنوز نظام اسلامی تشکیل نشده، در هیچ‌ای آن حرفی از موضوع اجباری‌بودن یا اختیاری‌بودن حجاب در میان نیست. این شب‌ها در برنامه‌های مختلف صداوسیما صاحب‌نظرانی با گرایش‌های متفاوت فکری و سیاسی به شبکه‌های تلویزیون می‌آیند و نظر خود را پیرامون حجاب و تنش‌های روز بیان می‌کنند. امید می‌رود این روش ادامه یابد و با دعوت از طیف وسیع‌تری از کارشناسان و صرف زمان بیشتر، به واکاوی ریشه‌های معضلات روز جامعه – از جمله پریش بنیادین «خوب اجباری یا بد اختیاری» که رویکرد کلان به آزادی را نشان می‌دهد- پرداخته شود. شاید اگر رسانه ملی زودتر اقدام کرده بود، ابتکار عمل در دست رسانه‌های خارجی نبود.

نقد هفته

طیب باهوش

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تارخ بازیگر فقید تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان صبح روز دوشنبه ۴ مهرماه در قطعه هنرمندان بهشت‌زهرابزرگرا شد. عکس: فواد اشتری /اتسним

♦ مراسم خاکسپاری امین تار